

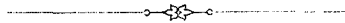
Aarsberetning

fra

Den kgl. norske Kunst- og Haandværksskole

i Christiania.

Skoleaaret 1892—1893.

Christiania.

Morten Johansens Bogtrykkeri.

1893.

211

Nos. 2

1954 x 5. 1. 1954

Skole-Efterretninger

for

Skoleaaret 1892—1893.

Skolens Overbestyrelse: *Kirke-Departementet.*

Skolens Forstanderskab:

Formand: *Skolens Direktør.*

Ingeniør *M. Morterud***) (fra 1889).

Genremaler *H. E. E. Peterssen.**)

Arkitekt *Torolf Prytz**) (fra 1892).

Snedkermester *H. W. Schrøder***) (fra 1884).

Historiemaler P. N. Arbo afgik ved Døden i Oktober f. A. I hans Sted opnævnte Kirke-Departementet under 7de Juni d. A. Genremaler H. E. E. Peterssen.

Skolens Direktør: Figurmaler, cand. jur. *I. W. Holter*, ansat 1884.

Overlærere ved Dag- og Aftenskolen.

Landskabsmaler *H. Petersen* (Frihaandstegn. I), a. 1884 (1873***).

Landskabsmaler *P. Thurmann* (Frihaandstegn. II), a. 1884 (1869).

Figurmaler *O. Wergeland* (Frihaandstegning III), a. 1889.

Ingeniør *E. Jonassen* (Konstruktionstegning I og II), a. 1891.

*) Valgte af Kirke-Departementet.

**) Valgte af Christiania Kommune.

***) De i Parenthes tilføiede Aarstal angiver Tiden for Ansættelse ved «Den kgl. Tegneskole».

Arkitekt *H. M. Schirmer* (Ornamenttegn. I og II), a. 1884 (1873).
Arkitekt *H. Nissen* (Bygningstegning), a. 1885.
Arkitekt *H. Olsen* (Fagtegning for Haandværkere), a. 1884 (1876).
Figurmaler *W. Peters* (dekorativt Maleri), a. 1884.

Overlærere ved Aftenskolen:

Landskabsmaler *P. Barlag* (Frihaandstegn. I), a. 1885 (1879).
Landskabsmaler *C. Nielsen* (Frihaandstegn. II), a. 1884.
Kaptein *O. Færden* (Konstruktionstegning I), a. 1892 (1881*).
Billedhugger *M. Skeibrok* (Modellering), a. 1889.

Lærere ved Aftenskolen:

Arkitekt *B. Lange* (Frihaandstegning I), a. 1884 (1880).
Arkitekt *Ț. Meyer* (Frihaandstegning I), a. 1884.
Figurmaler *E. Nielsen* (Frihaandstegning III), a. 1890.
Kaptein *O. Strugstad* (Konstruktionstegning I og II), a. 1884.
Ingeniør *B. Stub* (Konstruktionstegning I), a. 1892.

Desuden har Løitnant *W. Kielland* i Maanederne December—Mai assisteret ved Undervisningen i Konstruktionsklasserne i Aftenskolen og Arkitekt *Fin Horn* i Dagskolen i Bygningsklassen.

Skolens Sekretær og Kasserer: Cand. jur. *I. K. F. S. Theiste***).

— **Bibliothekar:** Landskabsmaler *C. Nielsen*, a. 1884.

— **Vagtmester:** *S. Mathiesen*, a. 1884.

*) Ingeniør *S. Lie* afgik ved Døden i September 1892. Skolen har i ham at beklage Tabet af en dygtig og nidkær Lærer, der i en lang Aarrække har været knyttet til den.

***) Paa Foranledning af Storthingets Budgetkomite foreslog Skolens Forstandskab Posterne som Kasserer og Sekretær forenede, hvilket Forslag af Kirke departementet tiltraadtes, og blev, efterat den fungerende Sekretær, Telegrafist *Berg-Jæger* havde opsagt sin Stilling, kgl. Fuldm. *L. K. Fleischer* ansat som Sekretær og Kasserer under 21de Juni f. A. I Høsten s. A. modtog imidlertid Hr. *Fleischer* Konstitution som Assessor i Trondhjems Stiftsoverret og fratraadte til Nytaar sin Stilling, hvorefter cand. jur. *Theiste* under 1ode Januar d. A. ansattes i Posten.

Dagskolen

begyndte den 1ste Oktober 1892 og sluttede den 27de Mai 1893.

Undervisningen fandt Sted:

Frihaandstegning, 1ste Trin Kl. 9—11 Form.

Frihaandstegning, 2det Trin Kl. 10—12 Form.

Ornamenttegning og Konstruktionstegning Kl. 12—2 Eftm.

Frihaandstegning, 3die Trin, Bygningstegning, Fagtegning for Haandværkere og dekorativt Maleri hele Dagen fra Kl. 9, saalænge der har været tilstrækkeligt lyst.

Antallet af Elever ved Dagskolen var 212, af hvilke 87 samtidig besøgte flere Discipliner.

Besøget i de forskellige Dagklasser sees af Bilag 1. Af Dageleverne var 84 kvindelige Elever.

Skolepenge ved Dagskolen: For Bygningstegning, Fagtegning for Haandværkere, dekorativt Maleri og Frihaandstegning, 3die Trin Kr. 5.00 pr. Maaned; for hver af de øvrige Discipliner Kr. 2.00 pr. Maaned — dog saaledes at ingen Elev erlægger en højere Kontingent end Kr. 5.00 maanedlig.

15 Elever havde Friplads. Elevernes Livsstilling vil sees af Bilag 3. Bilag 5 viser Antallet af Elever ved Dagskolen, fordelt efter Fødselssteder.

Aftenskolen

begyndte den 1ste Oktober 1892 og sluttede den 27de Mai 1893. Undervisningen foregik i Maanederne November—Marts Kl. 6—8 Aften, i de øvrige Maaneder Kl. 7—9 Aften.

Antallet af Elever ved Aftenskolen var 594, hvoraf 277 nyindmeldte. — Af Afteneleverne var 57 kvindelige Elever.

Frekvensen til de forskellige Aftenklasser sees af Bilag 2.

Skolepengene ved Aftenskolen er Kr. 4.00 for Skoleaaret, uanseet til hvilken Tid af Aaret Eleverne optages.

16 Elever havde Friplads. Elevernes Livsstilling vil sees af Bilag 4. Bilag 6 viser Antallet af Elever ved Aftenskolen fordelt efter Fødselssteder.

1 Realstuderende af Faggruppe I og 3 Bergstuderende har underkastet sig *den lovbefalede Prøve i Tegning for Berg- og Realstuderende* med følgende Udfald:

Realstuderende af Faggruppe I:

Einar Musum (1.5)

Bergstuderende:

Jens Th. Dahl (1.8)

Fritz I. Mårthén (2.4)

Ansgar Guldberg (3.1)

Kursus

til Uddannelse af Lærere og Lærerinder i Tegning for
Folkeskolen og Middelskolen.

Kurset afholdtes fra 16de Januar til 18de Mai, og Undervisningen omfattede:

1. Elementær Frihaandstegning.

Øvelser i Tegning efter Fladornament, omfattende saavel enkle ornamentale Former som vanskeligere, fuldt udviklede Ornamente.

2. A. Elementær Projektionstegning.

B. Linearperspektiv.

Begge Discipliner anvendt paa Tegning af enkle geometriske Legemer samt simple tekniske eller industrielle Gjenstande.

3. Frihaandsperspektiv.

4. En systematisk Gjennemgaaelse af Faggrupperne 1, 2 og 3 i Tilknytning til praktiske Øvelser.

Som Lærere fungerede Landskabsmaler *P. Barlag* i Frihaandstegning (Fladornament) og i Konstruktionstegning samt Perspektiv Landskabsmaler *H. Petersen*. Arkitekt *N. G. Thomassen* fungerede som Censor ved Examen.

I Kurset optoges 23 Elever, af hvilke 1 paa Grund af Sygdom maatte forlade Kurset forinden Examen: de øvrige bestode Prøven med følgende Udfald:

	Hovedkarakter.	Praktisk Prøve.
Margit Døving	Udm. godt (1.32)	Meget duelig
Fredrikke Rambech	—»— (1.27)	—»—
Fredrik Grønæk	—»— (1.32)	Duelig
O. Th. Bjerkan	—»— (1.32)	Meget duelig
Johanne Gleditsch	—»— (1.45)	Duelig
Alette Stangeland	Meget godt (1.75)	—»—
Kristian Skolmen	Udm. godt (1.35)	Meget duelig
Ole Andreas Strøm	—»— (1.47)	Duelig
Pauline Bjørnstad	—»— (1.32)	Meget duelig
Rasmus J. Ringdal	Meget godt (1.52)	—»—
Christiane Vold	—»— (1.55)	Duelig
Jens Norgaard	—»— (1.72)	—»—
Ursula Rieber	—»— (1.57)	—»—
Christine Holsen	—»— (1.90)	—»—
Signe Koch	—»— (2.10)	—»—
Nanna Werenskiold	—»— (1.85)	—»—
Laura Soland	—»— (2.00)	—»—
Laurits Knudsen	Udm. godt (1.30)	Meget duelig
Julie Eriksen	—»— (1.50)	—»—
Louise Christensen	—»— (1.35)	—»—
Thea Lohne	Meget godt (1.97)	Duelig
Ole G. Sunde	—»— (1.70)	—»—

Foredrag.

Perspektiv.

Foredrag over Perspektiv i Forbindelse med Undervisning i Perspektivtegning har i Skoleaaret været holdt af Landskabsmaler *H. Petersen*.

Ved Undervisningen benyttedes delvis de af Tegneinspektør C. F. Andersen — Lærer ved det tekniske Selskabs Skoler i Kjøbenhavn — udarbejdede Opgaver.

Kurset har været besøgt af 35 Elever. Undervisningen begyndte den 9de November og fortsattes med 3 ugentlige Timer til 8de April.

Arithmetik og Geometri.

Et Kursus i Arithmetik og Geometri har været afholdt af Kaptein *O. Færden*. Kurset har været besøgt af 42 Elever, af hvilke 12 har tilendebragt Kurset og bestaaet den ved Kursets Slutning afholdte Prøve.

A n a t o m i.

Elever af Skolens øverste Frihaandsklasse og Modellerklassen har i det forløbne Aar, i Lighed med flere foregaaende Aar, velvillig været givne Adgang til at følge Professor *Dr. Nicolaysens* Foredrag over Anatomi for Centralskolens Elever.

Den aarlige Udstilling af Elevarbejder,
der fandt Sted den 31te Mai og 1ste Juni 1893, var talrig besøgt.

Skolens Bibliothek

har været holdt aabent i Skoleaaret 2 Gange ugentlig 2 Timer ad Gangen.

Lærerstipendier.

Det i dette Øiemed for Budgetterminen bevilgede Beløb, Kr. 1,000.00, fordeltes af Kirke-Departementet, efter Forstanderskabets Forslag, ligelig mellem Overlærer *Barlag* og Lærer,

Arkitekt *B. Lange*, som Reisestipendier til Ophold ved Skolerne i Stockholm, Gøteborg og Kjøbenhavn.

Stipendier for Elever af Skolen.

Aarlig uddeles Skolestipendier til Elever af Skolen, der er trængende, og som ved Talent, Flid og god Opførsel har vist sig værdige dertil. I dette Øiemed var for Budgetterminen bevilget Kr. 500.00, der uddeltes til Dekorationsmaler *Elling Trønnes* og Tømrer *Kr. Stensrud* (hver Kr. 200) og Dekorationsmaler *Georg Kittel-Nielsen* (Kr. 100).

Horns Legat.

Legatkapitalen udgjør Kr. 400.00, og de aarlige Renter skal efter Statutterne uddeles som Præmier til en eller to af Skolens bedste Elever blandt Haandværkslærlinge eller Svende.

Renterne for afvigte Budgetaar anvendtes til Indkjøb af KRAUTH og MEYER: «Zimmermannsbuch», der tildeltes Bygningssnedker *Lars M. Andersson*.

Johan Finnes Legat.

Legatet er tillagt den kgl. Kunst- og Haandværksskole, og bestyres af Kirke-Departementets Chef i Forbindelse med Skolens Forstanderskab. Legatets Kapital udgjør fortiden Kr. 66,678.98, og de aarlige Renter skal hvert Aar paa Testators Fødselsdag, den 26de Oktober, uddeles til værdige, trængende norske Kunstnere — Malere, Lithografer og Kunstnere, som med disse kan sættes i Klasse — til Befordring af deres Studium i *Fødelandet*.

Af Renterne for afvigte Budgetaar uddeltes Stipendier til:

Malerne *Thorolf Holmboe*, *Johan Nielssen*, *Helga Ring*, *Andreas Schneider*, *Cecilie Dahl* og *Agnes Steineger* samt Xylograf *Sigvart Lie*, hver Kr. 400.00.

Skolens Undervisningsplan findes aftrykt som Bilag No. 7.

Skolen har i det forløbne Aar ifølge Kassererens Regnskab havt følgende Indtægter og Udgifter:

Indtægter:

1. Beholdning fra forrige Regnskabsaar	Kr.	1,097.22
2. Skolepenge:		
a. Dagskolen	Kr.	3,164.00
b. Aftenskolen	»	2,248.00
		<hr/>
	»	5,412.00
3. Christiania Kommunes Bidrag	»	20,000.00
4. Statskassens Tilskud	»	47,988.68
5. Tilfældige Indtægter	»	14.55
		<hr/>
	Kr.	74,512.45

Udgifter:

1. Lønninger	Kr.	40,320.00
2. a. Extraundervisning og Foredrag	»	2,208.33
b. Lærerkursus	»	2,000.00
3. Bibliotheket	»	1,332.14
4. Fripladse	»	544.00
5. Stipendier:		
a. for Direktør og Lærere	Kr.	1,000.00
b. for Elever	»	500.00
		<hr/>
	»	1,500.00
6. Inventar og Samlinger	»	4,044.12
7. Leie af Lokale	»	7,600.00
8. Lys og Brænde	»	5,708.12
		<hr/>
	Lateris Kr.	65,256.71

Transport Kr. 65,256.71

9. Blandede og tilfældige Udgifter:		
a. Kontor- og tilf. Udgifter. Kr.	2,091.76	
b. Renhold »	762.30	
c. levende Model »	294.70	
	<hr/>	» 3,148.96
10. Extraordinært til Indlægning af elektrisk Lys »	5,860.19	
Beholdning 30 Juni 1893 »	246.79	
	<hr/>	Kr. 74,512.45
		<hr/>

Christiania i Oktober 1893.

I. W. Holter.

Bilag 1.

Tabel over Elevantallet i Skolens Klasser i Skoleaaret 1892—1893.

(Dagskolen.)

Klassen for Frihaandstegning, 1ste Trin.....	108	Elever.
Klassen for Do. 2det Trin.....	81	—
Klassen for Do. 3die Trin.....	21	—
Konstruktionsklassen.....	60	—
Ornamentklassen.....	42	—
Bygningsklassen.....	26	—
Haandværksklassen.....	6	—
Dekorationsmalerklassen.....	14	—

Bilag 2.

Tabel over Elevantallet i Skolens Klasser i Skoleaaret 1892—1893.

(Aftenskolen.)

Klasserne for Frihaandstegning, 1ste Trin	305 Elever.
Klasserne for Do. 2det Trin	114 —
Klassen for Do. 3die Trin	52 —
Konstruktionsklasserne	192 —
Ornamentklassen	23 —
Modellerklassen	23 —
Bygningsklassen	28 —
Haandværksklassen	15 —
Dekorationsmalerklassen	10 —

Bilag 3.

Tabel, visende Dagskole-Elevernes Livsstilling.

Billedskjærere.....	2
Bygningsteknikere.....	40
Gravører.....	2
Guldsmede.....	1
Hjulmagere.....	1
Ingeniører.....	1
Kunstnere:	
Billedhuggere.....	1
Malere.....	3
Lærere og Lærerinder.....	11
Malere.....	30
Mekanikere.....	3
Militære.....	2
Skoleelever.....	28
Snedkere.....	4
Stenhuggere.....	1
Studenter.....	3
Tegnere.....	6
Teknikere.....	8
Telegrafister.....	3
Tømrere.....	4
Xylografer.....	1
Ubestemte (hvoraf 50 Kvinder).....	57

Bilag 4.

Tabel, visende Aftenskole-Elevernes Livsstilling.

Billedskjærere og Træskjærere	12
Blikkenslagere	1
Bogtrykkere	1
Bøssemagere	1
Bygningsteknikere	112
Ciselører	1
Dreiere	2
Fotografer og Retouchører	4
Gartnere	1
Gravører	20
Gibsmagere	1
Guldsmede	36
Handelsbetjente og Kontorister	4
Hjulmagere	2
Ingeniører	4
Instrumentmagere	2
Kobberstikkere	2
Kunstnere:	
Billedhuggere	1
Malere	11
Lithografer	5
Lærere og Lærerinder	21
Malere	107
Meierikonsulenter	1
Mekanikere	18
Militære	9
Modellører	1

Lateris. . . 380

	Transport..	380
Sadelmagere.....		3
Skriftstøbere.....		1
Skoleelever.....		79
Smede.....		4
Snedkere.....		55
Stenhuggere.....		2
Stentrykkere.....		1
Studenter.....		5
Tapetsere.....		3
Tegnere.....		2
Teknikere.....		17
Telegrafister.....		1
Tømrere.....		8
Uhrmagere.....		1
Visergutter.....		1
Xylografer.....		3
Ubestemte (deraf 27 Kvinder).....		29

594

Bilag 5.

Tabel, visende Antallet af Elever ved Dagskolen i Skole-
aaret 1892—1893 fordelt efter Fødselssteder.

Aalesund.....	1	Transport..	20
Akershus Amt.....	16	Budskeruds Amt.....	3
Bergen.....	2	Christiania.....	94
Bratsbergs Amt.....	1	Christianssand.....	2
Lateris..	20	Lateris..	119

	Transport..	119
Drammen.....	3	
Drøbak	1	
Egersund	3	
Farsund	1	
Flekkefjord	1	
Fredrikshald	4	
Hammerfest.....	1	
Haugesund	1	
Hedemarkens Amt....	10	
Horten	2	
Hønefos	2	
Jarlsberg og Laurvigs Amt	2	
Kongsvinger	1	
Kristians Amt.....	5	
Laurvig	1	
Levanger	1	
Lillehammer	1	
Mandal	1	
Moss	3	
Nedenes Amt	1	
Nordlands Amt.....	3	
Nordre Bergenhus Amt	3	
Nordre Trondhjems Amt	2	

Lateris.. 172

	Transport..	172
Porsgrund	1	
Risør	1	
Romsdals Amt	1	
Røros	1	
Sandnæs	1	
Sarpsborg	2	
Skien	1	
Smaalenenes Amt....	6	
Stavanger Amt.....	2	
Stenkjær	1	
Søndre Bergenhus Amt	3	
Søndre Trondhjems Amt	3	
Trondhjem	1	
Tromsø	2	
Tromsø Amt.....	1	
Tvedestrand	5	
—————		
Amerika.....	1	
Danmark	1	
England	2	
Tyskland	1	
Portugal	1	
Sverige.....	2	

212

Bilag 6.

Tabel, visende Antallet af Elever ved Aftenskolen i Skole-
aaret 1892—1893 fordelt efter Fødselssteder.

Aalesund	1	Transport..	450
Aasgaardstrand	2	Hønefos	2
Akershus Amt	50	Jarlsberg og Laurvig	
Arendal	1	Amt.	7
Bergen	4	Kongsvinger	2
Bodø	4	Kragerø	6
Bratsberg Amt	2	Kristians Amt	13
Buskeruds Amt	13	Laurvig	1
Christiania	298	Levanger	1
Christianssand	3	Lillehammer	3
Christianssund	1	Lillesand	1
Drammen	16	Mandal	2
Drøbak	1	Moss	5
Ekersund	1	Namsos	1
Flekkefjord	1	Nedenes	2
Fredrikshald	6	Nordlands Amt	7
Fredriksstad	6	Nordre Bergenhus Amt	3
Fredriksværn	1	Nordre Trondhjems Amt	1
Grimstad	1	Porsgrund	1
Hammerfest	1	Risør	3
Hamar	2	Romsdals Amt	2
Haugesund	1	Røros	2
Hedemarkens Amt	29	Skien	3
Holmestrand	2	Smaalenenes Amt	20
Horten	3	Stavanger	3
Lateris..	450	Lateris..	541

Transport..	541	Transport..	570
Stavanger Amt	2	Tønsberg	3
Stenkjær	1	Vadsø	1
Svelvig	2		
Søndre Bergenhus Amt	2	Amerika	2
Søndre Trondhjems Amt	6	Danmark	4
Trondhjem	5	England	1
Tromsø	5	Sverige	10
Tromsø Amt	3	Tyskland	3
Tvedestrand	3		
Lateris..	570		594

Bilag 7.

Plan for Undervisningen

ved

den kgl. Kunst- og Haandværksskole i Christiania.

(Approberet ved Kirke-Departementets Skrivelse af 12te Oktober 1889.)

1. **Frihaandstegning**, 1ste Trin: Tegning efter Forlæggeblade uden Skygge. Forsaavidt Elevens Standpunkt gjør det fornødent, begyndes med retliniede Figurer, fra hvilke i ethvert Fald snarest mulig gaaes over til krumliniede eller sammensatte ornamentale Former (Blad- og Kalkformer), og fortsættes i en med udelukkende Hensyn til Elevens Fremskridt fortsat Rækkefølge, indtil han formaar nogenlunde korrekt at gjengive et mere udviklet Ornament.

Eleverne behøver ingen Forkundskaber.

2. **Frihaandstegning**, 2det Trin: Tegning efter Legemer.
 - A. 1. enkle, af plane Flader begrænsede, Legemer (Kubus, Prisme og Pyramide);
 2. vanskeligere, af saavel rette som krumme Flader begrænsede, Legemer;
 3. Sammenstilling af flere Legemer.

Forud for Tegningen gaar en Forklaring af Perspektivets Hovedregler samt deres Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. Til Klargjørelse af de saaledes indøvede perspektiviske Reglers praktiske Nytte gaaes over til

4. Modeller, hentede fra det praktiske Liv (Stuhlmanns Modeller, Vaseformer o. l.) — alt uden Skygge, idet de ikke synlige Linier punkteres.

Eleverne maa have gennemgaaet 1.

3. B. Tegning med Skygge efter stereometriske Legemer, ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Dyremasker.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 2.

4. Frihaandstegning, 3die Trin:

A. Tegning med Skygning efter Masker og Afstøbninger af Hænder og Fødder, Buster og hele Figurer. Anatomisk Tegning efter Kranier, Skelet og Muskelmand.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 og 3.

5. B. Tegning efter levende Model.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3 og 4.

6. Konstruktionstegning, 1ste Trin;

A. Øvelse i Brug af Tegneapparater og Optrækning. Plangeometrisk Tegning til og med Keglesnitlinier, Spiraler og Cykloider.

B. Projektionslærens almindelige Grundsætninger. Projektion af Legemer, begrændsede af plane og krumme Flader.

C. Snit og Udfoldninger.

D. Skyggetegning.

Eleverne maa have gennemgaaet 1.

7. E. Perspektivtegning.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 samt 6, A og B.

8. Konstruktionstegning, 2det Trin:

A. Deskriptiv Geometri: Tegning efter Holst og Johannsens, Brochs samt Leroys Lærebøger med Anvendelse paa Skyggelæren.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 6.

9. B. Maskintegning:
1. De enkelte Maskindeles Konstruktion.
 2. Opmaaling af Modeller og Maskiner samt Konstruktion af sammensatte Maskiner efter Skisser og Opgaver.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 6 og 20.
10. Ornamenttegning:
- A. Elementær Ornamentlære: Skelettet og almindelig Bygning af Ornamentet uden Hensyn til Stilperioder.
Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 6.
 - B. Gennemgaaelse i Foredrag med Tegning af den græskromerske Stil- og Formlære.
11. A. Stiliseren af Planter.
- B. Anvendt Ornamentlære: Anvendelse af Ornamentiken i de forskellige Stilperioder under Hensyn til de forskellige Fag.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6 og 10.
12. Modellering i Ler og Vox:
- A. Kopieren af ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Masker.
 - B. Modellering i Relief efter fritstaaende Gjenstande.
 - C. Modellering efter grafiske Fremstillinger.
Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 2.
13. D. Modellering efter levende Model.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 og 12.
14. E. Modellering efter egne Kompositioner.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 10, 12 og 13.
I Forbindelse med Undervisningen i Modellering bibringes Eleverne Øvelse i at tage Form samt i Støbning i Gibs.

15. Bygningstegning:

- A. Elementær Bygningslære: a. Murkonstruktioner; b. Tømmerkonstruktioner; c. enkle Jernkonstruktioner; d. Indretningsarbejder.
B. Løsning af Opgaver i ovennævnte Fag.

Hertil Foredrag over Bygningskonstruktion og Materiallære samt Fasthedslæren anvendt paa Bygningskonstruktioner.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 A, 6 og 20.

16. C. Arkitektonisk Stillære: Gennemgaaelse af Stil- og Proportionslæren.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 6, 10, 15 og 20.

17. **Fagtegnning for Haandværkere.** Faglig Undervisning i Haandværk og Kunsthaandværk.

- A. Opmaaling og Tegning efter Modeller og Forlæggeblade af Gjenstande inden Elevens Haandværk.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 A, 6 og i Regelen 10.

18. B. Selvstændig Komposition af Gjenstande inden Elevens Fag med Udførelse af Arbeids- og Detaljtegninger.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 10 og 17. Elever, hvis Haandværk betinger Kjendskab til plastisk Ornamentik, maa tillige have gennemgaaet 12.

19. Dekorativt Maleri.

- A. 1. Malen efter Dekorationsdele i Gibs eller andet Materiale med særligt Hensyn til Behandlingen af Lys og Skygge.
2. Malen efter farvige Dekorationsdele i Akvarel, Lim, Tempera og Olje.

3. Mindre Opgaver, hvor Grundformen er given.
4. Malen efter Naturgjenstande, der finder Anvendelse i Dekorationen.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 6, 7 og 10.

- B. 1. Opgaver over samlede Dekorationer, hvor Grundformen er given — udført i Akvarel med Maalestok.
2. Udførelse i naturlig Størrelse efter egne Akvarelskisser.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10 og 19 A.

20. Arithmetik og Geometri.

- A. Regning: til og med Uddragning af Kvadratrødder (tildels Kubikrødder).
- B. Bogstavregning: til og med Løsning af 1ste Grads Ligninger med 1 Ubekjendt.
- C. Plangeometri: Dens Elementer og praktiske Anvendelse til Beregning af Triangler, Polygoner og Cirkler.
- D. Stereometri: Beregning af de almindelige geometriske Legemer.

Eleverne behøver ingen Forkundskaber.
